

Llei 38/2022, de l'1 de desembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
 - Article 1. *Modificació de l'article 11 de la Llei qualificada de la Justícia*
 - Article 2. *Modificació de l'article 17 de la Llei qualificada de la Justícia*
 - Article 3. *Modificació de l'article 20 de la Llei qualificada de la Justícia*
 - Article 4. *Modificació del títol del Capítol segon del Títol II de la Llei qualificada de la Justícia*

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 1 de desembre del 2022 ha aprovat la següent:

Llei 38/2022, de l'1 de desembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de la Justícia

Exposició de motius

La Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, amb les modificacions que s'hi han anat introduint al llarg dels anys per diverses lleis, ha permès un funcionament de l'Administració de justícia andorrana plenament acomodada a la Constitució i al nou període de la història del Principat que s'obre amb l'aprovació de la norma fonamental. L'experiència acumulada al llarg d'aquests quasi trenta anys, així com el volum creixent dels assumptes que es dirimeixen davant de la justícia i la seva també creixent complexitat, fruit del desenvolupament social, el creixement i la modernització econòmica i la cada vegada més intensa interrelació de la nostra societat i la nostra economia amb el nostre entorn, fa que sigui necessari introduir algunes modificacions a la Llei que permetin corregir certes disfuncions detectades i adaptar l'Administració de justícia i el seu govern a les condicions actuals i als seus nous requeriments. Amb aquesta finalitat aquesta Llei qualificada modifica la Llei qualificada de la Justícia en diverses matèries.

En primer lloc, es modifica l'article 11 per tal de suprimir el complement de productivitat, tenint en compte la dificultat per valorar-ne i preveure'n el cost econòmic.

En segon lloc, es modifica l'article 17 en el sentit de designar el Ple del Tribunal Superior de Justícia i no la jurisdicció administrativa per examinar les decisions dels presidents de jurisdiccions.

També es concreten alguns aspectes relatius al nomenament i a l'estatut dels membres del Consell Superior de la Justícia. En relació amb el primer, l'article 20 especifica, com fa la Llei qualificada del Tribunal Constitucional en relació amb els magistrats que són nomenats, que les designacions dels membres han de contenir una motivació suficient de la seva idoneïtat per al càrrec. En el cas del membre del Consell Superior de la Justícia que és elegit pels batlles i els magistrats, i a l'efecte d'establir un tractament equivalent però adequat a les característiques de la seva elecció, s'estableix que els candidats que se sotmetin a votació han de fer públic el seu currículum, per avalar la seva idoneïtat i permetre que els electors puguin fer la tria amb tota la informació.

Es modifica l'article 25, precisant les funcions del vicepresident, per a un millor funcionament de l'òrgan de govern i s'estableix que el recurs contra les resolucions del Consell Superior de la Justícia s'interposarà davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia.

Així mateix, s'estableixen de manera explícita els principis generals d'independència, imparcialitat, responsabilitat, subjecció a la Llei i servei als interessos generals, que han d'inspirar l'actuació dels membres del Consell Superior de la Justícia. El fet que aquests principis siguin obvis no eximeix que s'hagin d'explicitar, com fa la mateixa Llei, per exemple, respecte dels batlles i magistrats. El nou article 25 *bis* estableix també l'obligació dels membres del Consell Superior de la Justícia de fer una declaració de patrimoni a l'inici i al final del seu mandat, en els mateixos termes que, per motius de transparència, fixa la legislació vigent en matèria de transparència en relació amb els membres de les institucions constitucionals i els alts càrrecs. La Llei estén també als membres del Consell Superior de la Justícia les causes d'abstenció i de recusació que regeixen pel personal al servei de l'administració general, per evitar els conflictes d'interès en els assumptes que hagin de decidir i garantir així, malgrat que no exerceixi potestats jurisdiccionals, la plena imparcialitat de l'òrgan màxim de govern de la judicatura en el desenvolupament de les seves funcions.

Igualment, per evitar conflictes d'interès un cop hagin finalitzat el seu mandat, l'article 25 *bis* estableix que els antics membres del Consell Superior de la Justícia no poden intervenir, en els dos anys posteriors al final del seu mandat, en cap dels assumptes sobre els quals hagi decidit el Consell Superior de la Justícia. Aquestes previsions sobre el seu estatut es completen amb el reconeixement directe de la seva responsabilitat civil i penal per les actuacions efectuades en exercici del seu càrrec, qüestió que deriva directament del principi de responsabilitat dels poders públics que inclou l'article 3.2 de la Constitució i que ara s'explicita en relació amb els membres del Consell Superior de la Justícia.

Les noves normes sobre l'estatut dels membres del Consell Superior de la Justícia expliciten també algunes regles concretes de conducta, a l'article 26, com el deure de mantenir la confidencialitat respecte de les informacions obtingudes per raó del càrrec, la prohibició de dirigir

cap ordre, instrucció o recomanació als batlles i magistrats i de portar a terme qualsevol actuació que suposi una intromissió en l'exercici de la seva funció jurisdiccional, i la prohibició d'invocar la seva condició en les seves activitats privades, que són totes elles normes que ja es desprenen de la naturalesa del càrrec i que ja eren observades, però que convé expressar de forma explícita. I finalment, en relació amb l'estatut dels membres del Consell Superior de la Justícia cal destacar l'aplicació que se'ls fa del codi ètic de conducta que la mateixa Llei preveu, en tot allò que els correspongui, i que permet objectivar les causes d'una eventual revocació del càrrec, que ja preveia la versió original de l'article 27 de la Llei qualificada l'any 1993, en el procediment de la qual s'hi afegeix ara també la garantia que sigui escoltat abans el membre del Consell Superior de la Justícia que es trobi en aquesta situació. Les concrecions de l'estatut dels membres del Consell Superior de la Justícia acaben amb la previsió, a l'article 27, que el Ple del Consell Superior de la Justícia suspengui de les seves funcions el membre que hagi estat processat, fins a la resolució judicial que posi fi a la causa penal en què es trobi incurs.

L'increment de l'activitat i de la complexitat dels assumptes que ha de tractar l'Administració de justícia fa necessari que s'enforteixin les seves estructures i es disposin els instruments adients perquè pugui gestionar aquesta situació amb eficàcia i eficiència, per poder garantir en el màxim nivell possible el dret a la jurisdicció que reconeix i garanteix l'article 10 de la Constitució per a tots els ciutadans. Aquest és un objectiu essencial d'aquesta Llei qualificada, i per assolir-lo es disposen diversos mitjans. En primer lloc, es crea la Vicepresidència del Tribunal de Batlles, a l'article 33.2, que ha de reforçar aquest òrgan jurisdiccional cabdal per al bon funcionament de la justícia i de la garantia del dret a la jurisdicció. En segon lloc, s'explicita a l'article 35 *bis* que la inspecció dels òrgans judicials té com a missió fonamental, a banda de supervisar el compliment de les obligacions per part de tot el personal que inclou l'Administració de justícia, assegurar l'eficàcia i l'eficiència del servei públic de l'Administració de justícia, i s'emfatitza d'aquesta manera la funció d'auditoria i de col·laboració per millorar-ne el funcionament que ha d'orientar l'actuació de la inspecció judicial.

El nou article 35 *quater* disposa que el Consell Superior de la Justícia pugui encarregar l'elaboració d'estudis, informes i documentació a persones de solvència reconeguda, per tractar qüestions d'interès per a l'Administració de justícia, i sempre que això no suposi pronunciar-se sobre els assumptes concrets que estiguin coneixent els òrgans judicials. Aquest suport tècnic extern pot ser demanat també al Consell Superior de la Justícia pels presidents dels tribunals i el fiscal general, en cas que el considerin convenient per atendre les necessitats dels òrgans que presideixen o dirigeixen.

I finalment, en la mateixa línia d'enfortir l'estructura de l'Administració de justícia i donar-hi consistència, la Llei estableix, a l'article 36, que les places que es creïn o se sol·licitin per part del Consell Superior de la Justícia comptin amb la justificació funcional i econòmica adequada, com la legislació vigent ja exigeix a l'Administració general de l'Estat.

Es modifica també l'article 40 per tal d'establir que el període ordinari jurisdiccional es desenvoluparà durant l'any natural, per augmentar l'eficàcia i l'eficiència pràctica dels processos administratius de l'Administració de justícia.

Es modifica l'article 50 per preveure que en cas de necessitat els batlles puguin ser habilitats per actuar en règim de suplència al Tribunal de Corts, quan no sigui possible la formació del Tribunal amb els seus propis membres. Així mateix, es modifica l'article 53 en coherència amb el canvi introduït a l'article 50 i es preveu que els magistrats del Tribunal de Corts puguin ser habilitats per actuar en règim de suplència al Tribunal Superior de Justícia.

S'addiciona un apartat 3 a l'article 60, per crear la figura del secretari judicial adjunt amb funcions d'assistència tècnica a batlles o magistrats i així ajudar a evacuar els expedients pendents i futurs i en definitiva enfortir la capacitat dels òrgans als quals estiguin adscrits.

Aquesta Llei qualificada fa també algunes modificacions i ajustaments en l'estatut dels batlles i magistrats, en concret als articles 64 *bis* i 68 *ter*. Igualment l'article 68 *quater* estableix que el temps que hagin passat els batlles i magistrats en situació d'excedència forçosa, per haver estat nomenats per a algun dels càrrecs públics que comporta aquesta situació, computi a efectes d'antiguitat en la carrera judicial. És just que el servei en aquests càrrecs, que comporta un apartament temporal dels òrgans judicials, no suposi un perjudici per a la carrera judicial de les persones que l'han hagut d'abandonar necessàriament a causa del seu nomenament per a algun d'aquests alts càrrecs. Així mateix, es modifica l'article 69 i s'addiciona al text l'article 69 *ter*, que prohibeix als batlles, magistrats, fiscals, secretaris judicials i alguns dels seus familiars, la participació en subhastes públiques derivades d'una actuació judicial en què aquests darrers càrrecs hagin actuat.

S'addiciona al text el procediment que s'ha de seguir en cas de recusació mitjançant la modificació de l'article 74, es modifica l'article 75 introduint-hi la possibilitat que el vicepresident de la Batllia examini les abstencions del president de la Batllia per tal que el procediment sigui més àgil i es modifica l'article 78 per introduir canvis i precisions tècniques del procediment.

Es modifica l'article 81 per tal de preveure una excepció a l'obligació del quòrum imposat per l'article 25.4, en determinades circumstàncies, amb l'objectiu d'evitar que la institució es quedi bloquejada per resoldre.

Els articles 83 i 84 introdueixen alguns nous tipus d'infraccions molt greus i greus i en precisen d'altres, dins del règim sancionador de batlles i magistrats. Així, es tipifiquen com a infraccions molt greus l'incompliment del deure d'abstenció sabent la concurrència d'una de les causes previstes en la Llei, l'absència continuada i injustificada de la seu de l'òrgan judicial al qual estiguin destinats i l'incompliment dels acords adoptats pel Consell Superior de la Justícia i pels presidents del Tribunal de Batlles, del Tribunal de Corts o del Tribunal Superior en exercici de les seves funcions, després d'haver estat requerits a aquest efecte. Com a faltes greus es tipifiquen l'absència injustificada de la seu de l'òrgan judicial al qual estiguin destinats i l'incompliment dels acords adoptats pel Consell Superior de la Justícia i pels presidents del Tribunal de Batlles, del Tribunal de Corts o del Tribunal Superior en exercici de les seves funcions. La infracció molt greu de l'abús de la condició de batlle o magistrat per obtenir un tracte favorable davant de l'Administració pública o dels organismes públics i parapúblics s'estén ara també als casos en què aquesta conducta s'efectua davant de professionals i empreses.

També s'introdueix el capítol setè al títol V, relatiu al codi ètic de conducta, que constitueix una de les novetats més destacades. En aquest sentit, ja des de l'*Informe Nolan*, al Regne Unit, del 1995, s'ha considerat que la vida pública havia d'estar presidida per determinats principis, més enllà de les obligacions que formalment estableix la legislació. En l'àmbit judicial, el Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides va aprovar el juliol del 2006 una resolució per la qual va reconèixer que els dits Principis de Bangalore sobre la conducta judicial –principis d'independència, imparcialitat, integritat, correcció, igualtat, competència i diligència– constituïen un nou desenvolupament dels Principis bàsics relatius a la independència de la judicatura aprovats el 1985 per les Nacions Unides i que eren complementaris d'aquests principis. Al mateix temps, el Consell va invitar els estats que animessin les seves judicatures a prendre en consideració aquests Principis en el moment d'elaborar normes sobre la conducta dels membres de la judicatura. Més tard, el 2010, el Comitè de Ministres del Consell d'Europa va recomanar que els estats membres plasmessin en codis d'ètica judicial els principis que han de guiar la seva activitat, més enllà dels deures que poden ser sancionats disciplinàriament (Recomanació CM/Rec(2010)12, del 17 de novembre del 2010, *Judges: independence, efficiency and responsibilities*). I el 2019, la Global Judicial Integrity Network, en el marc del programa global d'implementació de la Declaració de Doha, va recomanar als estats de les Nacions Unides adoptar codis de conducta judicial, inspirats en els Principis de Bangalore. Diversos països, entre els quals Espanya i França, xarxes de països i associacions judicials ja han aprovat codis d'ètica judicial, a través de diversos instruments jurídics, amb la finalitat d'enfortir l'estat de dret i la confiança pública en els jutges i el poder judicial.

Aquesta Llei qualificada recull aquesta recomanació i encomana al Consell Superior de la Justícia l'aprovació d'un codi ètic de conducta, basat en els Principis de Bangalore, que serveixi de guia de conducta per a totes les persones que formen part de l'Administració de justícia i el seu òrgan de govern. Per elaborar-lo, la Llei estableix, d'acord amb les recomanacions dels organismes internacionals, que els jutges i tot el personal implicat hi puguin participar activament. Una vegada aprovat, el codi ha de servir per establir els estàndards ètics de conducta, més enllà de l'estricta compliment dels deures que la Llei fixa directament. Malgrat que els incompliments del codi ètic de conducta, si no es corresponen amb una conducta que constitueixi una infracció disciplinària o fins i tot un delictes, no poden ser sancionats jurídicament, es determina que puguin generar queixes dirigides als presidents dels òrgans judicials i al Consell Superior de la Justícia, que podrà emprendre les actuacions que pertocin prop de l'òrgan judicial i de la persona afectada, que té l'obligació de contestar les peticions d'informació i d'explicació que se li requereixin. El procediment de queixa pot comportar una reprensió, que no es considera sanció disciplinària, si es constata l'incompliment del codi ètic de conducta i no ha conduït a una demanda de responsabilitats d'un altre tipus, en l'ordre disciplinari o fins i tot penal.

També es modifiquen els articles 100 i 101 de la Llei qualificada de la Justícia per tal que la defensa en judici, davant de qualsevol jurisdicció, dels drets i interessos de l'autoritat financera andorrana sigui assumida pels advocats adscrits al seu gabinet jurídic, i aquests estiguin exempts de l'obligatorietat d'estar inscrits com a membres exercents al Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra, per actuar davant de batlles i tribunals.

La Llei inclou una disposició transitòria, que fixa diverses previsions per al trànsit de la situació anterior a la que disposa aquesta Llei. Així mateix, incorpora dotze disposicions finals; les tres primeres preveuen, d'una banda, el nomenament del vicepresident de la Batllia en un termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i, d'altra banda, l'aprovació per part del Consell Superior de la Justícia de les normes reglamentàries necessàries per al compliment de la Llei.

La disposició final quarta modifica els articles 116 i afegeix l'article 166 *bis* i l'article 166 *ter* del Codi de procediment penal vigent. En aquest sentit, cal posar en relleu que després de més de vint anys des de la darrera reforma important, es constata que el Codi de procediment penal ha de ser objecte d'una altra revisió global i profunda per actualitzar i millorar les disposicions relatives al procediment penal, i establir un model de procediment penal adequat als nostres temps i a la nostra societat. El Govern ha engegat treballs en aquesta direcció, però encara no es troben finalitzats i resulta necessari fer algunes modificacions d'aquest text, amb certa celeritat. Per aquest motiu, un cop més, cal fer una modificació parcial de la Llei qualificada del Codi de procediment penal. En relació amb la modificació de l'article 116, es millora el règim del comís, tot mantenint i reforçant les garanties de les parts, i en relació amb els articles 166 *bis* i 166 *ter*, l'ampliació dels supòsits susceptibles d'ésser jutjats pel procés d'ordenança penal a infraccions més greus per a les quals aquest procediment estava exclòs. Aquest procediment, que faculta el batlle instructor per dictar una resolució condemnatòria en un estadi molt inicial de la instrucció, sempre que hi hagi la conformitat de l'encausat i s'apliqui com a màxim la meitat de la pena prevista per al delictes en qüestió, permetrà agilitzar certs procediments judicials en un just equilibri entre l'eficàcia del sistema penal i el respecte dels drets a la defensa.

La disposició final cinquena modifica l'article 70 del Codi penal, en coherència amb la modificació efectuada a l'article 116 del Codi de procediment penal.

Les disposicions finals sisena i setena preveuen la creació de noves places per a l'Administració de justícia i el seu finançament. En aquest sentit, cal posar en relleu que el mes de novembre del 2020 es va crear una comissió formada pel Ministeri de Justícia i Interior, el Consell Superior de la Justícia i els principals operadors jurídics (Col·legi d'Advocats, Col·legi de Procuradors i Cambra de Saigs), per tal d'analitzar de quina manera es podria millorar el funcionament de l'Administració de justícia. Fruit d'aquesta comissió, el Consell Superior de la Justícia ha elaborat un document en què es constata, entre altres qüestions, que actualment existeix una manca de recursos humans en l'Administració de justícia per donar un servei eficient i eficaç i garantir a tota persona una tutela judicial efectiva. En aquest sentit, el mateix Tribunal Constitucional ha constatat en diverses resolucions un funcionalment anormal de l'Administració de justícia degut a dilacions indegudes per part dels tribunals ordinaris, en vulneració del dret a un procés degut, i aquest fet ha derivat en declaracions de responsabilitat de l'Estat.

En vista dels elements exposats anteriorment, es fa necessari i urgent adoptar un pla de xoc perquè l'Administració de justícia disposi dels recursos humans necessaris per impulsar la resolució dels procediments i evitar dilacions indegudes, i en definitiva donar un servei públic

eficaç i eficient. Aquests recursos humans, possibilitats per aquesta Llei, consisteixen de forma concreta en la creació de sis places de secretari judicial, tretze places d'oficial de justícia, una plaça de fiscal adjunt i cinc places d'administratiu de la Fiscalia General. Una vegada es licitin i es cobreixin aquestes places, s'estima que el temps necessari per arribar a assolir un bon funcionament de l'Administració de justícia serà d'aproximadament tres anys.

La disposició final vuitena modifica l'annex 8 de la Llei de la funció pública introduït per l'article 101 de la Llei 29/2022, del 21 de juliol, de modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública, per incrementar la base retributiva del lloc de treball de secretari judicial. En aquest sentit, com s'ha exposat anteriorment, es creen sis places de secretari judicial; actualment, es constata que aquesta figura té unes responsabilitats com a cap de l'oficina judicial que no es veuen reflectides adequadament en la seva retribució, i per tant es considera necessari incrementar la base retributiva d'aquest lloc de treball.

La disposició final novena modifica l'apartat 2 de la disposició transitòria primera de la Llei del Codi de procediment civil, per ampliar un any més el termini per resoldre els processos judicials entrats abans del Codi de procediment civil.

La disposició final desena modifica la disposició transitòria segona de la Llei 31/2021, del 22 de novembre de text consolidat qualificada de seguretat pública per tal d'establir que els titulars de sistemes de videovigilància que estiguin en funcionament i que no s'hagin registrat al ministeri competent en matèria d'interior els podran registrar fins al 31 de desembre del 2023.

Finalment, les disposicions finals onzena i dotzena faculden per a l'elaboració de textos consolidats de les lleis que es modifiquen, i determinen la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Article 1. Modificació de l'article 11 de la Llei qualificada de la Justícia

Es modifica l'article 11 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

“Article 11

La remuneració de tots els batlles i magistrats, així com totes les despeses de l'Administració de justícia en general, són a càrrec dels pressupostos de l'Estat.

Els batlles i magistrats reben un sou a càrrec del pressupost i no poden percebre directament o a través del pressupost cap honorari ni taxa judicial en benefici propi.

El règim retributiu dels batlles i els magistrats consta, si escau, dels conceptes següents:

- a) Base retributiva, segons les categories de batlle i magistrat.
- b) Complement de grau personal, segons el grau que correspongui a cada batlle o magistrat.
- c) Complement de destinació, per la plaça ocupada, segons la classificació de places que aprovi el Consell Superior de la Justícia.
- d) Complement de responsabilitat addicional, pel nivell superior de funcions de substitució assumides respecte de les pròpies de la plaça, de manera addicional, provisional o transitòria, i també per la designació en la presidència d'un òrgan judicial o la vicepresidència de la Batllia.
- e) Complement d'antiguitat, per cada tres anys de servei prestat com a batlle o magistrat prop de l'Administració de justícia.

El règim retributiu dels batlles i els magistrats es regeix per les taules anuals que s'adjunten com a annex I de la Llei.

Article 2. Modificació de l'article 17 de la Llei qualificada de la Justícia

Es modifica l'article 17 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

“Article 17

Les resolucions dels tribunals i dels presidents, quan tenen caràcter governatiu, s'anomenen acords, i els batlles i els magistrats adscrits a la Batllia o al tribunal corresponent estan obligats a complir-les. Aquests acords poden ser impugnats pels batlles i els magistrats davant el Consell Superior de la Justícia, d'acord amb les normes del Codi de l'Administració, i posteriorment davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia.”

Article 3. Modificació de l'article 20 de la Llei qualificada de la Justícia

S'enumera l'apartat 1 i s'addiciona l'apartat 2 a l'article 20 de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

“Article 20

1. [...]

2. Les designacions indicades a l'apartat anterior han de contenir la motivació suficient que avaluï la idoneïtat de la persona per al càrrec. En el cas del membre elegit pels batlles i magistrats, les persones candidates que se sotmetin a votació han de fer públic el currículum que avaluï la seva idoneïtat.”

Article 4. Modificació del títol del Capítol segon del Títol II de la Llei qualificada de la Justícia

Es modifica el títol del Capítol segon del Títol II de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complet d'aquesta pàgina.